
19.09.2017

Esmaspäeval liitusid Balti riigid Euroopa ühtse väärtpaberite arveldusplatvormiga TARGET2-Securities, kus päevas tehakse umbes pool miljonit tehingut kogukäibega üle 700 miljardi euro. Liitumine annab Eesti investoritele võimaluse tulevikus osta ja müüa Euroopa väärtpabereid senisest odavamalt.

Eesti, Läti ja Leedu deponitöömüüa ühinemisel moodustatud Nasdaq CSD liitus esmaspäeval koos Hispaania deponitöömüüa euroala keskpankade väärtpaberiarvelduste ühisplatvormiga TARGET2-Securities (T2S). Koos Balti ja Hispaania deponitöömüüa on 2015. aastal käivitatud T2S-ga liitunud praeguseks 22 deponitöömüüa 20 riigist.

„Ühelt poolt saab Eesti investor tänu T2S-le teha tulevikus lihtsamalt tehinguid erinevate Euroopa väärtpaberitega, mille ostmine või müümine on praegu keerukam, aeganõudvam ja kallim. Teiselt poolt saavad Euroopa investorid edaspidi kergemini ligi Eesti ja teiste Balti riikide väärtpaberitele,“ ütles Eesti Panga maksesüsteemide osakonna juhataja **Mihkel Nõmmela**.

T2S loomise peamine eesmärk oli lihtsustada väärtpaberite piiriülest arveldamist, ühtlustada arveldamise reegleid ja suurendada deponitöömüüa vahelist konkurentsi.

Nasdaq CSD Eesti filiaali juhi **Kristi Sisa** sõnul on Eesti, Läti ja Leedu deponitöömüüa ühinemisel loodud Nasdaq CSD üks esimesi suuremaid näiteid T2S eesmärkide täitmisest, kuna kolmel väikesel deponitöömüüa eraldiseisvalt oleks olnud keeruline muutunud tingimustes konkurentsis püsida. T2Sga liitumisest tulenevad muudatused ei realiseeru kõik üleöö, aga T2S loob eeldused selleks, et Eesti investorite jaoks muutub Euroopas väärtpaberitehingute tegemine odavamaks. Lihtsustatult öeldes ei ole Hispaania investor jaoks Saksamaa või Itaalia väärtpaberitega kauplemine enam piiriülene väärtpaberitehing, vaid see arveldatakse samadel tingimustel kui kodumaine väärtpaberitehing.

„Seoses Baltikumis deponitöömüüa koondumisega muutub ka vastav järelevalvekorraldus. Kuna Lätis asuv deponitöömüüa osutab edaspidi Eestis ja Leedus teenuseid filiaali kaudu, siis juhtivaks järelevalveasutuseks saab edaspidi Läti finants- ja kapitaliturgude Komisjon. Eestis asunud deponitöömüüa eraldati pensioniregister, mis jääb endiselt Eestisse. Pensioniregistris registreeritakse kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide osakutega seotud toimingud,“ ütles Finantsinspektsiooni juhatuse liige **Andre Nõmm**.

T2S-i puhul on tegemist kolmanda Euroopa ühtse lahendusega maksete ja arvelduste arendamisel. Esimeseks sammuks oli suured piiriülelised pangamaksed Euroopas, mida Eestis sai teha alates 2008. aastast. Teine samm oli 2014. aastal käivitunud ühtne euromaksete piirkond (Single Euro Payment Area, SEPA), mille abil inimesed saavad teha jaemakseid üle Euroopa. Sellest nädalast

lisandus kolmanda üle-euroopalise arveldusplatvormina T2S, et lihtsustada ja kiirendada väärtpaberitega arveldamist.

T2S tähendab kommertspankade jaoks, et neil on mõnevõrra lihtsam saada Eesti Panga laenu, mis keskpanga vaatenurgast aitab kaasa Eesti finantsstabiilsusele. Kommertspank peab keskpangast laenu saamiseks andma tagatise, milleks sobivad ka kvaliteetsed väärtpaberid. Kuna kommertspankadel tekib T2S kaudu lihtsam ligipääs palju suuremale väärtpaberiturule, siis on kommertspankadel edaspidi lihtsam keskpangale sobilikku tagatist pakkuda.

T2S platvormil on nii väärtpaberikontod kui ka rahakontod ühel tehnilisel platvormil, mis võimaldab kontohalduritel ehk pankadel paremini likviidsust juhtida.

Taust

18. septembril liitusid T2Sga Eesti, Läti ja Leedu deponitoriumide ühinemisel moodustatud Nasdaq CSD ja Hispaania deponitorium Iberclear ning Baltikumi ja Hispaania keskpangad. T2S käivitus juba 2015. aastal, kuid et vähendada osapoolte rohkusest ja platvormi tehnilisest keerukusest tulenevaid riske, on platvormiga liitumine toimunud n-ö lainete kaupa. Viimase laine liitumise järgselt on T2Sga liitunud 22 deponitoriumi 20 riigist. T2S platvorm on mitmevaluutaline – lisaks eurole lisandub 2018. aastal T2S valuutade hulka ka Taani kroon (DKK). Platvormil arveldatakse iga päev umbes pool miljonit tehingut kogukäibega üle 700 miljardi euro. Eesti väärtpaberiturul toimub igapäevaselt umbes 400-500 tehingut.

Lisateave:

Viljar Rääsk
Eesti Pank
Tel: 668 0745, 527 5055
E-post: viljar.raask@eestipank.ee

Piret Lakson
Finantsinspeksioon
Tel: 668 0563
piret.lakson@fi.ee

Ott Raidla
Nasdaq Tallinn
Tel: +372 640 8862
Mobiil: +372 5552 4824
ott.raidla@nasdaq.com